

Notitie

Opdrachtgever: dhr. G. de Willigen, PVO
Auteur: W. Moerland
Betreft: Vervolgonderzoek Meerburgerkade Leiden
VERSIE 2
Projectnummer: 0894
Datum: 17 maart 2014
Status: definitief

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

In verband met een ruimtelijke herinrichting heeft Bureau Stadsnatuur ecologisch onderzoek verricht in de Leidse wijk Meerburg. Het betreft een inventarisatie in het kader van de Flora- en faunawet. Uit een verkennend onderzoek ('quick scan') in september 2012 (Moerland 2012) zijn potenties gebleken voor beschermde natuurwaarden binnen het plangebied (Figuur 1). In onderhavig onderzoek is geïnventariseerd of beschermde flora of fauna inderdaad aanwezig is.

Figuur 1. Het onderzochte plangebied (in rood omkaderd).

Methodiek

Het plangebied is onderzocht op de aanwezigheid van beschermde functionaliteiten voor alle soorten planten en dieren waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet is vereist indien aan deze ontwikkeling verstorende effecten zijn verbonden. Het plangebied is in mei grondig doorlopen op beschermde flora. Huismus en Gierzwaluw zijn in kaart gebracht op momenten met activiteit ter plaatse. Dat is ofwel 's avonds, ofwel 's ochtends, waarbij gespeurd is gelet op territoriumindicerend gedrag, sporen van nesten en jongen. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (NGB, VZZ & GAN 2013). Een overzicht van bezoekmomenten staat in Tabel 1.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken.

Datum	Dagdeel	Onderzoekers	Functionaliteit
23-4-2013	ochtend	W. Moerland	Huismus (verblijfplaatsen)
3-5-2013	ochtend	W. Moerland	Huismus (verblijfplaatsen) en flora (standplaatsen)
16-5-2013	ochtend	W. Moerland	Huismus en Gierzwaluw (verblijfplaatsen)
17-5-2013	ochtend	W. Moerland, W.R. van Esch (EcoNiche)	vleermuizen (kraamkolonie)
3-7-2013	avond	W. Moerland, J.L. van de Poel	vleermuizen (kraamkolonie); Gierzwaluw (verblijfplaatsen)
9-7-2013	ochtend	W. Moerland	vleermuizen (kraamkolonie); Gierzwaluw (verblijfplaatsen)
2-9-2013	avond	W. Moerland, W.R. van Esch (EcoNiche)	vleermuizen (paarverblijfplaatsen)
23-9-2013	avond	W. Moerland	vleermuizen (paarverblijfplaatsen)
3-10-2013	avond	W. Moerland, M.A.J. Grutters	vleermuizen (paarverblijfplaatsen)

Resultaten

Het plangebied omvat bebouwing uit de jaren '50 van de vorige eeuw. Het bestaat uit een groene buurt, met volop heesters en vogels. De bebouwing zelf biedt in theorie toegang tot gebouwbewonende vogels, door de aanwezigheid van overhangende dakpannen.

Flora

Binnen het plangebied komt geen beschermde flora voor. Muurflora, zoals varens of Gele helmbloem *Pseudofumaria lutea*, is afwezig. Dit ondanks de incidenteel slechte onderhouden bebouwing. Het Klein glaskruid *Parietaria judaica*, in Leiden relatief algemeen, is niet gevonden.

Vogels

Er zijn geen nesten aangetroffen binnen het plangebied die jaarrond beschermd zijn. Huismus en Gierzwaluw zijn sporadisch wel aangetroffen, hooguit als voedselzoekende dieren. Deze komen zeker vanaf de IJsselkade en de achterliggende buurt. Hier zijn diverse territoria geconstateerd of nestindicerend gedrag waargenomen. Een enkel broedpaar Kauw *Corvus monedula* was gebouwbewonend onder dakpannen aan de straatkant van de Meerburgerkade (Figuur 2). Tot slot is er sprake van broedende vogels in het struweel van de tuinen, waaronder Heggenmus *Prunella modularis* en Merel *Turdus merula*.

Figuur 2. De gevels aan de straatkant zijn toegankelijk voor gebouwbewonende soorten. Kauwen nestelen onder de dakpannen.

Vleermuizen

Het plangebied vormt een leefgebied van een klein aantal vleermuizen. Gedurende alle bezoeken zijn waarnemingen gedaan van foeragerende exemplaren van de Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Het onderzoek in het voorjaar en zomer heeft geen kraamkolonies opgeleverd. Gedurende een ochtendronde in juli is een verblijfplaats van een solitaire Gewone dwergvleermuis aangetroffen in een woning aan de Gouwestraat. Het dier vloog in onder de overhangende kopse dakpan. Op basis van aanvullende waarnemingen mag geconcludeerd dat hooguit twee dieren een verblijfplaats hebben in gehele plangebied. Slechts één verblijf kon nauwkeurig gelokaliseerd worden (Figuur 3). Het andere dier kan evengoed gebruik maken van deze locatie.

Binnen het plangebied zijn geen baltende vleermuizen aangetroffen. Buiten het plangebied, boven de singel, is in juli een groot aantal Gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen. Ten minste acht exemplaren vlogen langdurig boven het water, jagend op insecten. Dit kan gezien worden als een belangrijk jachtterrein voor een kraamkolonie elders in de wijk.

Figuur 3. Aantallen vleermuizen (ongeacht soort), locatie verblijf solitaire dier (gele cirkel). Rechter foto (Google street view): verblijfplaats aan de Gouwestraat van een solitaire vleermuis.

Conclusies

Op basis van het voorgaande wordt het volgende geconcludeerd:

- Beschermde flora is niet aanwezig in het plangebied;
- Jaarrond beschermde nesten van vogels zijn niet aanwezig;
- In het plangebied zijn verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis aanwezig, hetgeen strikt beschermd is in de Ffwet;
- Diverse vogelsoorten hebben gedurende het broedseizoen nesten in de tuinen en enkele in de bebouwing (zie Aanbevelingen).

Aanbevelingen

Gelet op de bovenstaande conclusies wordt de volgende aanbeveling gedaan:

- Vraag voor de uitvoering van de activiteiten een ontheffing aan bij het Ministerie van Economische Zaken. Hiertoe dient een Activiteitenplan (bundeling van mitigerende maatregelen en onderbouwing belang van activiteit) opgesteld te worden;
- Houd bij het ontwerp van de nieuwbouw vanaf het beginstadium rekening met de te treffen mitigerende maatregelen. Dit betekent dat de woningen vleermuisvriendelijk ingericht zullen moeten worden;
- Alle werkzaamheden dienen plaats te vinden volgens een (door het Ministerie goedgekeurde) Gedragscode voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hierin staat onder meer dat werkzaamheden op locaties met vogelnesten buiten de broedtijd om dienen plaats te vinden. Deze periode loopt grofweg van 1 maart tot en met 1 augustus.

Volgend overzicht geeft het verloop van de werkzaamheden weer tot en met het moment van sloop.

	2014		
	augustus	september	oktober
Ontvangst ontheffing Ff-wet	X	slooptijd EVOLUTIE PERIODE	
Bebouwing strippen (vleermuis-werende maatregelen)			kort voorafgaand aan sloop
Sloop			X

Naschrift d.d. 17 maart 2014

Bij een mailing op 17 februari 2014 is aangegeven door Portaal dat het noordelijke huizenblok, vanaf de Gouwestraat, buiten het plangebied van de ruimtelijke ingreep valt. Deze wijziging heeft gevolgen voor de conclusie en aanbevelingen. Deze worden hieronder gepresenteerd. Overige punten blijven van kracht:

- Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Even buiten het plangebied, aan de Gouwestraat, is een verblijfplaats van een Gewone dwergvleermuis aangetroffen, hetgeen strikt beschermd is in de Ff-wet;
- De verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis wordt door de voorgenomen ruimtelijke ingreep niet aangetast. Een goedkeuren van het Ministerie van EZ, in de vorm van een ontheffing van de Ff-wet, voor het uitvoeren van de activiteiten is derhalve niet vereist.

Literatuur

Moerland, W. 2012. Quick scan Meerburgerkade Leiden. bSR-notitie 0881. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2013, 25 maart 2013. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.

© Bureau Stadsnatuur | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechtelijke.

bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.